

C125 – BUI7

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

31 januari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking	1
Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de trends die kunnen worden afgeleid uit de cijfers van Toerisme Vlaanderen	3
Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de minister ten opzichte van de schending van de mensenrechten van de zogenaamde ‘Cuban Five’	11
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de betrokkenheid van Vlaanderen bij de Belgisch-Nederlandse conferentie	14

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongeveer een jaar geleden heb ik al eens een vraag gesteld over dit onderwerp. Het is normaal dat we dat na een jaar nog eens opfrissen.

Ik wil het regeerakkoord in dit verband nog eens citeren: 'Vele uitdagingen en problemen van mensen in Vlaanderen kunnen niet of niet afdoende worden aangepakt omdat Vlaanderen niet of niet volledig over de bevoegdheden of de hefboomen beschikt om dat effectief te doen.' Enkele regels verder lezen we dat de Vlaamse Regering concreet gaat voor: 'Volledige Vlaamse bevoegdheden voor gezondheidszorg en gezinsbeleid, ontwikkelingssamenwerking, telecommunicatie en wetenschaps- en technologiebeleid.' Een dergelijk engagement vinden we evenzeer terug in punt 5.3 van de beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking, beleidsprioriteiten 2005-2006, waar de bevoegde minister stelt: 'Ook in 2006 zal ik met al mijn mogelijkheden blijven ijveren voor de onverkorte concrete uitvoering van artikel 6 ter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en het Vlaamse regeerakkoord 2004-2009.'

Een en ander is niet onbelangrijk omdat de overheveling ook gepaard gaat met de overheveling van de nodige middelen om het beleid hieromtrent optimaal te voeren. Op een interpellatie van de heer Depoortere in de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 2 maart 2005 antwoordde toenmalig minister Vande Lanotte dat de meningen in de werkgroep zeer ver uiteenlopen, vooral omdat de bepalingen in de wet te vaag zijn. De minister vond dat deze bepalingen in de wet geconcretiseerd moesten worden zodat de uitvoering ervan mogelijk wordt – en daarmee was de kous voor de federale regering af.

Op vraag van Vlaams minister Bourgeois ging de interministeriële conferentie Buitenlands Beleid

akkoord met de oprichting van een werkgroep om het dossier te deblokken. Naar deze werkgroep werd ook verwezen in antwoord op mijn interpellatie van 22 maart 2005. De administratie van de bevoegde minister was toen bezig met het voorbereiden van het dossier, aangezien de minister met een stevig dossier naar de werkgroepvergaderingen wilde gaan. Op 22 maart van vorig jaar had de werkgroep nog geen enkele keer vergaderd.

We zijn ondertussen ongeveer negen maanden verder. Is de werkgroep intussen al samengekomen? Wat is de stand van zaken in dit dossier? Welke concrete resultaten zijn er intussen al bereikt? Welke timing wordt vooropgesteld om de werkzaamheden van de werkgroep af te ronden en te komen tot concrete initiatieven om de aangelegenheden inzake ontwikkelingssamenwerking over te hevelen naar de gemeenschappen en de gewesten? Is de minister bereid om, indien nodig, de druk in dit dossier op te voeren en dit dossier te agenderen op het Overlegcomité, zoals hij reeds deed inzake de problematiek met de Franstalige radiozenders?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geacht lid, de werkgroep is bijeengekomen op 7 november 2005. Op dat moment is gebleken dat er bij de federale overheid geen overeenstemming heerst.

Van Vlaamse zijde hebben de kabinetten van minister-president Leterme, minister Moerman en mezelf het Vlaamse regeerakkoord aangehaald en verwezen naar de bijzondere wetten die zijn goedgekeurd en moeten worden uitgevoerd. Van Waalse zijde werd gesteld dat binnen de regering discussie bestaat over de uitvoering van de hervormingen. Op federaal vlak werden verschillende standpunten ingenomen door het kabinet van de premier en dat van minister De Decker. Het kabinet van de premier heeft verwezen naar de wetten, meer bepaald naar artikel 6 ter van de bijzondere wet ter hervorming van de instellingen, dat in de overheveling voorziet, en naar artikel 68 quater van de bijzondere wet betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, dat stelt dat de noodzakelijke middelen moeten worden overgeheveld.

Conclusie was dat op die werkgroep geen consensus kon worden bereikt. Ik heb het punt opnieuw laten agenderen op de interministeriële conferentie van 13 december 2005 waar de voorzitter heeft verwezen naar het advies van de Raad van State waarin wordt gesteld dat ontwikkelingssamenwerking een parallelle bevoegdheid is. Een aantal activiteiten zou dan zowel op federaal niveau als op het niveau van gewesten en gemeenschappen georganiseerd kunnen worden. Ook op die interministeriële conferentie is geen overeenstemming bereikt. Ik heb toen opnieuw verwezen naar de bijzondere wetten, zowel naar de financieringswet als naar de bijzondere wet zelf, die heel duidelijk zijn en om uitvoering vragen. Het kabinet van de minister-president van de Waalse regering heeft zich daarbij aangesloten, wat toch een progressie was ten opzichte van de vergadering van de werkgroep.

Er is geen timing over de verdere werkzaamheden van de werkgroep. Het is mijn aanvoelen dat dit dossier alleen maar politiek zal kunnen worden gedeblokkeerd. De sleutel zit bij de federale overheid. U weet dat het federale regeerakkoord van 2003 uitdrukkelijk stelt dat een oplossing zal worden uitgewerkt voor de problematiek van de defederalisering van Ontwikkelingssamenwerking, zoals vervat in de bijzondere wet van 13 juli 2001, het zogenaamde Lambermontakkoord. Ik stel vast dat er bij de federale overheid geen overeenstemming is. In de werkgroep nemen het kabinet van de premier en dat van de Franstalige liberale minister van Ontwikkelingssamenwerking immers een divergerend standpunt in. Deze laatste toont geen enkele bereidheid om op dit punt stappen te zetten, terwijl er aan Waalse kant weliswaar geen volledige overeenstemming is, maar er toch een zekere vooruitgang is geboekt op de jongste interministeriële conferentie.

De federale overheid moet een beslissing nemen ter uitvoering van wat principieel vastligt. We blijven dat aankaarten, zowel op de interministeriële conferentie als in andere contacten. Op federaal niveau moet er een tweederde meerderheid worden gevonden. Het Vlaamse regeerakkoord is daaromtrent heel duidelijk en blijft van kracht gedurende heel de regeerperiode. Het jaar 2007 valt binnen de Vlaamse regeerperiode. Het is evident dat de Vlaamse regeringspartijen door het regeerakkoord zijn gebonden. Als 2007 andere perspectieven biedt, kunnen er uitiem beslissingen worden genomen. Dat belet niet dat wij zullen proberen, als het mogelijk is, om de zaken vroeger te

forceren. We hebben echter niet de timing noch de federale meerderheid in handen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel vast dat die werkgroep pas in november is samengekomen. Er is weer geen beslissing uit voortgevloeid. Op uw vraag is de werkgroep nog eens samengekomen op 13 december, maar er is nog altijd geen overeenkomst bereikt. Als de Waalse en de Vlaamse overheden het eens zijn, kunnen ze toch enige druk uitoefenen op de federale regering, meer bepaald op de interministeriële conferentie om dat door te drukken, toch zeker voor 2007. Ik vrees dat in 2007 de zaak weer eens zal worden overgeheveld naar de volgende legislatuur, of vergis ik me daarin?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord

Minister Geert Bourgeois: Wat 2007 zal worden, moeten we na de volgende federale verkiezingen vragen aan de partijen die dan de regering zullen vormen. Het is niet zo dat er in de Waalse regering eenstemmigheid bestaat. Ik heb gezegd dat het kabinet van de Waalse minister-president in dezelfde richting gaat, maar het kabinet van de bevoegde minister gaat helemaal niet in die richting. We kunnen dus niet zeggen dat er aan Vlaamse en Franstalige kant een eenduidige opinie heerst. In de interministeriële conferentie is het kabinet van de minister-president mijn stelling bijgetreden. Bij de federale overheid is dat helemaal niet het geval. Daar is het overduidelijk dat Nederlandstaligen en Franstaligen niet tot een eenduidig standpunt komen.

De werkgroep is inderdaad pas in november samengekomen, wat erop wijst dat ik er telkens opnieuw moet op aandringen. Daarom heb ik ook gevraagd het op de interministeriële conferentie te brengen. Ik heb u de stand van zaken gegeven: er is verre van een overeenkomst op de niveaus waar wij de zaak kunnen aankaarten. Dat belet niet dat ik, als het enigszins kan, in de loop van deze regeerperiode nog voor 2007 de nodige stappen zou willen kunnen zetten. Dat kan de Vlaamse Regering niet alleen. In 2007 moet er wel een beslissing worden genomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de trends die kunnen worden afgeleid uit de cijfers van Toerisme Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enige tijd geleden ontvingen we het lijvige document 'Toerisme in cijfers 2004' met daarin de belangrijkste toeristische trends voor de Vlaamse regio op een rijtje, zoals Toerisme Vlaanderen het zo mooi stelt. Hoewel dit document slechts teruggaat tot 2004 en geen overzicht geeft van 2005, vormt het een duidelijke weergave van de situatie van de toeristische sector in Vlaanderen en het Brusselse Gewest. De interpretatie van de samengebrachte gegevens is echter niet zo eenvoudig. Ik heb me er enige tijd mee bezig gehouden en wilde enkele vragen ter verduidelijking stellen.

Een eerste deel vormen de Duitse toeristen. Hoewel de buitenlandse vakanties van de Duitsers gestegen zijn naar een nieuw record van 45 miljoen, zijn de buitenlandse overnachtingen van deze groep gedaald met 6,5 procent in Vlaanderen en 5,4 procent in het Brusselse Gewest, terwijl de aankomsten slechts met 3,5 procent daalden in Vlaanderen en met 3,3 procent in het Brusselse Gewest. Weet u wat de oorzaak van die dalingen is en welk type motivatie moet inboeten? In de brochure staat een indeling naar motivatie, meer bepaald vakantie, seminarie, congres of andere beroepsdoeleinden. Is daarover meer informatie beschikbaar?

Ik vind het vreemd dat er grote verschillen bestaan tussen het aantal aankomsten en het aantal overnachtingen. Men zou haast denken dat er iets hapert aan onze logies, maar dat wil ik niet zeggen. Het gat tussen aankomsten en overnachtingen blijft bestaan, en dat vind ik heel vreemd.

Uit de evolutie van het aantal overnachtingen van 2000 tot 2004 worden cijfers genoteerd van min 9,1 procent als trend voor 2003-2004 voor het bezoek van de Duitse toeristen aan onze kust, van min 2,9 procent aan de kunststeden, van min 9,6 procent aan de Vlaamse regio's en van min 5 procent aan het Brusselse Gewest. Opnieuw merk ik dat de evolutie van de aankomsten niet parallel loopt met de evolu-

tie van de overnachtingen. Met uitzondering van de trend aankomsten voor de kust die nogal gelijkloopt met de terugval in de overnachtingen en blijft steken op min 9 procent, toont de evolutie cijfers van min 1,4 procent voor de kunststeden, van min 3,4 procent voor de Vlaamse regio's en min 3,3 procent voor het Brusselse Gewest. Graag had ik vernomen of er reeds verregaander onderzoek gebeurd is naar de onderliggende redenen en wat de eventuele reden zou kunnen zijn voor het mindere succes bij de Duitse toeristen.

Daarenboven had ik graag vernomen of de minister al stappen heeft ondernomen in verband met dit economische verlies. De Duitse toerist laat immers gemiddeld 68,8 euro per persoon per nacht achter in onze regio, dat betekent een verlies van 7 miljoen euro. Zijn er al stappen ondernomen om extra incentives te geven ten aanzien van de Duitse markt? Volgens de cijfers krijgen we toch heel wat mensen niet langer over de vloer.

Jammer genoeg is eenzelfde scenario merkbaar voor wat betreft de Britse toeristen, al is het minder verregaand. Voor wat betreft het Britse uitgaande toerisme werd een stijging genoteerd van 4,5 procent in 2004 ten opzichte van 2003. Niettegenstaande deze verhoging zijn de cijfers voor Vlaanderen en Brussel niet zo rooskleurig, want we moeten 5,1 procent prijsgeven voor wat betreft de trend 2003-2004 in de evolutie van het aantal overnachtingen in Vlaanderen en zelfs tot 11,9 procent voor wat betreft het Brusselse Gewest. Ook hier krijgt de kust het zwaar te verduren met een verlies van 10,9 procent. Nog verwonderlijker is dat de kunststeden ook met een verlies te kampen krijgen. Zelfs de Vlaamse regio's, waar de volkstoeloop wel minder groot is, kampen met een verlies van 1,1 procent. Zullen er speciale stappen worden ondernomen om de Britse toeristen terug naar onze kust en onze steden te lokken en om voor een kentering te zorgen in deze ongelukkige trend?

Ik heb ook het Luxemburgse, Deense, Zweedse, Italiaanse, Portugese en Oostenrijkse inkomende toerisme dat van kleiner belang is, bekeken. Deze cijfers zien er ook niet zo goed uit. Gelukkig kwamen er al wat minder mensen uit die landen, want zo lijkt het percentage minder erg. Als we deze landen allemaal samen nemen, is er toch een gemiddelde terugval van 8.300 overnachtingen per land. Ik vind dit heel vreemd, want als ik in Brugge ben, zie ik altijd vele groepen toeristen. Blijkbaar hapert er ergens iets.

Wat ligt aan de basis van die terugval? Welke stappen heb u ondernomen ten aanzien van die landen om dit verlies in te perken?

Ik kom tot het deel over de aankomsten naar motief. Uit de staafgrafieken met betrekking tot de aankomsten naar motief is duidelijk aangegeven dat de kust zo goed als uitsluitend dienst doet als bestemming voor vakantie en ontspanning. Het valt mij heel erg op dat de aankomsten met beroepsdoeleinden, namelijk congres, conferentie of seminarie, heel laag liggen. Ik dacht altijd dat een strookje kust een troef is, maar dat blijkt niet het geval. Onze kust doet heel weinig business in die categorie van motivatie. Dat vind ik heel jammer, want ik ben heel fier op onze kust.

Daartegenover staan de kunststeden, de Vlaamse regio's en het Brusselse Gewest. Zij vertonen een perfect evenwicht tussen ontspanning en beroepsdoeleinden als motief. Ik vrees dat een enorme opportuniteit onaangeraakt blijft voor onze kust op het gebied van beroepsdoeleinden in het algemeen. Het Staf Versluys-centrum is een dergelijk project. Ik vraag me echter af welke firma naar dat centrum gaat als er geen mooi hotel naast ligt dat aan alle wensen en noden van zakenmensen tegemoetkomt. Ik vraag me af of zakenlui vanuit een mooi hotel in Oostende nog de moeite zullen doen om 10 kilometer verder te gaan waar ze mooie congresfaciliteiten hebben. Zijn er al initiatieven ondernomen om ervoor te zorgen dat die opportuniteit niet onbenut blijft en dat de hele hotelsector kan worden opgevijseld om ze ook tijdens de niet-seizoensgebonden maanden wat meer activiteit te bezorgen?

Wat betreft de aankomsten per maand is het opvallend dat de kust, de kunststeden en de Vlaamse regio's alsook het Brusselse Gewest een opvallend laag aankomstcijfer hebben in de maanden november, december, januari, februari en maart. Toch hebben we aan de kust ook onze kerstmarkten. Die zouden even charmant en gezellig kunnen zijn als een zonnige kust. Kunnen we ervan uitgaan dat onze troeven, namelijk de kerstmarkten, de gezellige schaatspistes, de glühwein en de kerststalletjes, die in Duitsland blijkbaar wel aanspreken, niet genoeg in de kijker worden geplaatst? Of kunnen we andere blikvangers opvoeren tijdens de wintermaanden om concurrentiëler te worden op het vlak van wintertoerisme? Wat is de mening van de minister hierover? Staan er specifieke projecten op stapel om het wintertoerisme op niveau te brengen?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij mevrouw Demeulenaere. Ik ben blij dat ik dat kan doen in aanwezigheid van de minister en van het hoofd van Toerisme Vlaanderen, de heer Van Severen. Mijnheer de minister, u kunt op uw gemak zijn, want het gaat over de periode 2000-2004. Het kan onmogelijk op uw conto worden geplaatst dat we plots met een enorme terugval in het toerisme zouden worden geconfronteerd, want u bent slechts aangetreden in het laatste kwartaal van 2004.

Ik weet als bestuurder van een kustgemeente hoe moeilijk het is die gegevens te interpreteren. We vragen al jaren naar een goed meetinstrument. Die opmerking wil ik hier principieel nog eens herhalen. Ik heb niet dezelfde gewaarwording over het achteruitgaan van het toerisme.

De kustgemeenten houden er steeds meer rekening mee dat er een evolutie is in het soort toerisme. Het onderscheid tussen aankomsten en overnachtingen is eigenaardig en heeft met heel veel dingen te maken. Er is al eens een definitie gegeven van de toerist door de heer Desutter, de voorganger van de heer Verstreken in het parlement. Hij heeft een toerist toen gedefinieerd als iemand die minstens twee dagen slaapt in een bed dat het zijne niet is.

De evolutie van ons toerisme van een hotel- en instellingentoerisme naar een tweedeverblijfstoerisme is zeer belangrijk en sluit hier in feite bij aan. Mensen overnachten steeds meer in hun eigen woning. We beschouwen de tweedeverblijvers met een eigen appartement steeds meer als te koesteren toeristen.

Deze transformatie is vooral voor onze kust belangrijk. Aan de kust zijn er alvast twee reacties op de tweedeverblijvers. Deze toeristen moeten niet meer worden aangebracht: aangezien ze over een tweede verblijf beschikken, komen ze automatisch. Belangrijk is dat deze toeristen zich goed voelen. Het vernieuwen van de infrastructuur lijkt me bijgevolg belangrijker dan de promotie. Toerisme Vlaanderen moet beide taken op een evenwaardige wijze uitvoeren. Het moet in het toeristisch beleid de promotie en de infrastructuur ondersteunen.

We moeten voor een kwaliteitstoerisme zorgen. De mensen moeten gelukkig zijn. Deze informatie is in de overnachtingscijfers of in de cijfers over het eendagstoerisme niet terug te vinden. We moeten ons

hoeden voor het overladen van de kust. In de zomer is dat mogelijk. Dit mag echter niet elk weekend voor opstoppen zorgen. We hebben veeleer een tevredenheidsbarometer nodig dan een meting van het massatoerisme.

We mogen natuurlijk niet uit het oog verliezen dat de beschikbare gegevens vooral het Duits, Brits en zelfs Luxemburgs, Deens, Zweeds, Portugees, Italiaans en Oostenrijks toerisme betreffen. Ons toerisme is evenwel nog steeds voor 85 percent van binnenlandse oorsprong. Het tweedeverblijfstoerisme wordt bij de berekening van het binnenlandse toerisme niet eens in rekening gebracht. Aangezien het binnenlandse toerisme een groot gedeelte van ons toerisme vertegenwoordigt, mogen we dat uiteraard niet verwaarlozen.

Ik wil hier nog een persoonlijke opmerking maken. Wat de Chinese toeristen betreft, koester ik geen hoop voor onze kust. Voor onze kunststeden kunnen deze toeristen wel belang hebben. Ik sta hier evenwel een beetje afkerig tegenover. Ik ben niet zo gewonnen voor de idee een Chinees publiek naar onze Vlaamse kunststeden te halen. Hoewel ze allemaal welkom zijn, zullen ze het straatbeeld niet vergemakkelijken.

Ik kijk hoe dan ook uit naar het antwoord van de minister op de vragen over de cijfergegevens.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik wil niet ingaan op de beschikbare cijfergegevens of op de interpretatie van mevrouw Demeulenaere. Ik heb wel mijn twijfels bij het doembeeld dat ze heeft opgehangen.

In het document van Toerisme Vlaanderen komen ook de motieven van de toeristen aan bod. Congresstoerisme, het bijwonen van conferenties en seminars, wordt steeds belangrijker. Indien ik me goed herinner, heeft de minister eind vorig jaar een actieplan voor het congresstoerisme aangekondigd. Wanneer kunnen we dat actieplan verwachten? Past dit actieplan binnen het actieplan voor de kunststeden, of staat het er volledig los van?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg van mevrouw Demeulenaere. Ze heeft heel wat vragen

gesteld. In feite zouden we meerdere dagen kunnen vullen met mogelijke interpretaties van de door haar aangehaalde cijfers. We zouden hierover zelfs een studiedag kunnen organiseren in een congresstad.

Zoals tijdens de bespreking van de beleidsbrief Toerisme reeds is opgemerkt, moeten we Vlaanderen meer promoten in onze buurlanden. Ik pleit voor een specifieke promotie van die aspecten van Vlaanderen die relevant zijn voor onze geschiedenis. Zo moeten we in Groot-Brittannië het verband leggen tussen Flanders' Fields en de eerste wereldoorlog. In Spanje zouden we de nadruk kunnen leggen op de Antwerpse Gouden Eeuw. In onze buurlanden besteden de geschiedenisboeken vaak veel aandacht aan historische gebeurtenissen die zich in ons land hebben afgespeeld. We zouden die toeristische troeven in onze buurlanden nog beter kunnen uitspelen.

Volgens een onderzoek van Toerisme Vlaanderen brengt het congres- of zakentoerisme de Vlaamse en de Brusselse economie gemiddeld 320 euro per nacht op. Op jaarbasis betekent dit 1,4 miljard euro. De minister heeft in december 2005 aangekondigd dat in 2006 een actieplan voor het congresstoerisme zou worden uitgewerkt. Dit actieplan zou natuurlijk nauw aansluiten bij de hier aangehaalde problematiek. Wanneer zal dat actieplan er zijn? Wie zal daaraan meewerken? Worden alleen de kunststeden erin opgenomen? Ik zou ook de kuststeden erbij betrekken. Zoals de heer Loones daarnet heeft opgemerkt, twijfelen de toeristische kuststeden al lang niet meer aan het belang van congressen.

In Oostende hebben we op dit vlak al heel wat ervaring opgedaan. Congressen leveren een goede economische return op. De andere kuststeden leveren in dit verband trouwens ook ernstige inspanningen. Voor bepaalde kustgemeenten is dit niet altijd even gemakkelijk. De mogelijkheden zijn er, zowel in de richting van De Panne en Koksijde als in de andere richting. Bredene en het nieuwe Staf Versluys-centrum zijn daarnet al ter sprake gekomen.

Ook Knokke biedt ontzettend veel mogelijkheden. Het belang van deze congressen is zeer groot. De helft van alle congresgangers brengen hun partner mee. Buitenlandse gasten in Oostende blijven gemiddeld vier dagen. Een kuststad als Oostende profileert zich dan ook steeds meer als een congresstad.

De cijfers voor 2004 zijn wat lager. Ik vermoed dat we ondertussen al over recentere cijfers kunnen beschik-

ken. We mogen trouwens niet vergeten dat onlangs in een aantal congressteden belangrijke investeringen hebben plaatsgevonden. Zo is het Kursaal van Oostende pas vorig jaar gerenoveerd. Dat is allemaal niet opgenomen in de daarnet aangehaalde cijfers. Zijn in dit verband nieuwe marketingcampagnes in aantocht? Zal in bijkomende ondersteuning worden voorzien?

We moeten alleszins niet wanhopen, het toerisme zit in de lift. Uit de persberichten van Toerisme Vlaanderen blijkt dat onze kunst- en kuststeden het goed doen. Een stad als Brugge doet het nog steeds zeer goed. Steeds meer Spaanse toeristen komen naar Vlaanderen. Mevrouw Demeulenaere is van mening dat het niet goed gaat. Tenzij de persberichten van Toerisme Vlaanderen niet zouden kloppen, vind ik dat het zeker niet slecht gaat.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, het is een goede zaak dat de leden van deze commissie zich de moeite getroosten dit document, dat ons kan helpen bij het uitstippelen van het beleid, grondig door te nemen. Voor ons en voor Toerisme Vlaanderen gaat het hier zonder meer om een werkinstrument.

Uit haar vraag om uitleg blijkt de bekommernis van mevrouw Demeulenaere over bepaalde trends. Ik wil onmiddellijk al zeggen dat er ook positieve trends zijn. Bovendien kunnen de door haar aangehaalde trends op verschillende wijzen worden genuanceerd. De heer Loones heeft dit reeds gedaan. Daarnaast heeft de heer Verstreken op een aantal positieve tendensen gewezen. We moeten al deze tendensen met andere woorden enigszins nuanceren.

Jammer genoeg beschikken we nog niet over cijfers voor 2005. We moeten altijd lang wachten op statistisch materiaal. Wat Toerisme Vlaanderen nu al weet, is dat de tendensen van 2004 zich min of meer voortzetten in 2005. We beschikken evenwel nog niet over cijfers van het NIS. Iemand zou er bij de federale regering mogen op aandringen dat het NIS wat performanter moet werken en wat sneller statistieken moet afleveren. Op dat vlak zijn we het zwakke broertje van Europa: we beschikken over te weinig gegevens.

Volgens de heer Loones gaat het kusttoerisme niet achteruit, blijft de consumptie op peil, zijn de han-

delars en de horeca tevreden en dalen de inkomsten niet. We zouden dit in rekening moeten kunnen brengen.

Mevrouw Demeulenaere is verwonderd over de discrepantie tussen het aantal overnachtingen en het aantal aankomsten. Ik vind dat verschil evident, want het past in een tendens die zich wereldwijd aftekent. De vakanties worden steeds korter, maar het aantal vakanties stijgt. Het aantal aankomsten komt niet overeen met het aantal overnachtingen omdat de frequentie van de vakanties stijgt en de tijdsduur van de vakanties daalt. Die tendens bestaat ook voor de Duitse toeristen. Ik zal hier straks uitgebreider op terugkomen.

Voor het binnenlandse toerisme vertonen de cijfers voor de periode 2000-2004 een daling met een half miljoen overnachtingen. Van de 5,7 miljoen overnachtingen zijn er 4 miljoen binnenlands. De verhuur en de verschuiving naar eigendommen zijn hierin niet meegerekend. Op dat vlak heeft de heer Loones dan ook zeker een punt. De lage rente leidt tot een groei van het aantal eigendommen. We hebben dan ook geen echt totaalbeeld van het aantal mensen dat aan onze kust verblijft. We zouden over meer genuanceerde cijfers moeten kunnen beschikken. Objectief gezien daalt het aantal overnachtingen. Dit geldt zeker voor de binnenlandse toeristen. Voor de buitenlandse toeristen moet deze stelling wat worden gedifferentieerd. Ik zal hier straks nog op terugkomen.

Het aantal Duitse toeristen is gedaald, maar het aantal buitenlandse vakanties van de Duitsers is evenwel tot 45,3 miljoen gestegen. Het begrip 'vakantie' moet hier worden geïnterpreteerd als elke reis die vier of meer overnachtingen buitenshuis inhoudt en voor niet-zakelijke doeleinden wordt gemaakt.

Vlaanderen en vooral de Vlaamse kunststeden zijn bestemmingen die tijdens korte vakanties worden bezocht. De cijfers over de algemene evolutie weerspiegelen de Vlaamse situatie dan ook niet. Het aantal Duitsers dat op vakantie gaat, is de jongste jaren immers gedaald. Deze tendens is waarschijnlijk heel typisch voor Duitsland. Sinds de eenmaking gaat het economisch niet meer zo goed in Duitsland. Het aantal Duitsers dat op vakantie gaat, daalt al jaren. In 2003 ging nog 76,8 percent van de Duitse bevolking op vakantie. In 2004 daalde dit tot 74,4 percent. De Duitsers die wel op vakantie gaan, doen dat vaker. In 2002 nam de Duitse vakantieganger gemiddeld 1,3 vakanties. In 2004 steeg dit tot 1,36 vakanties. Deze

evolutie verklaart de stijging van het aantal buitenlandse vakanties. Er gaan steeds minder Duitsers op vakantie, maar de Duitsers die wel op vakantie gaan, reizen iets frequenter.

De daling van het aantal Duitse toeristen in Vlaanderen situeert zich vooral aan de kust. De kunststeden hebben in 2004 een daling gekend, maar over een periode van 5 jaar zien we hier toch een stijging. De Duitse vakantieganger in het Vlaamse gewest is voornamelijk een recreatief vakantieganger. Van bijna acht op tien Duitse overnachtingen is recreatie het motief. De daling van het aantal Duitse overnachtingen in het Vlaamse gewest is dan ook volledig te wijten aan de daling van het aantal recreatieve overnachtingen in het Vlaamse Gewest. De zakelijke overnachtingen kennen een status quo. De inkorting van de vakantieduur is een trend die we kunnen vaststellen op bijna alle markten en ook op wereldvlak. Deze trend doet zich ook voor op de Duitse markt.

De oorzaken van deze evoluties vallen moeilijk te achterhalen. De toeristische sector is nu eenmaal aan veel externe factoren onderhevig. De economische situatie in een land is een belangrijke factor die in alle onderzoeken terugkomt. Omwille van de economische situatie is het aantal Duitsers dat op vakantie gaat, in belangrijke mate gedaald. Een andere factor is natuurlijk de opening van Midden- en Oost-Europa na de val van de Berlijnse Muur. Heel wat Duitsers hebben hun vakantierrein verlegd en reizen nu naar Kroatië. Dat is een belangrijke concurrent van de Vlaamse kuststeden. Low cost carriers en goedkope pakketten bieden mensen de gelegenheid om snel te reizen naar steden in heel Europa.

Zoals ik daarnet al heb verklaard, laten deze externe factoren zich niet altijd gemakkelijk onderzoeken. De stappen die we zetten, zijn dan ook zeer belangrijk. Toerisme Vlaanderen stelt momenteel een nieuw marketingplan voor het buitenland op. Dit plan moet duidelijk maken met welke producten we op welke markten aanwezig moeten zijn. We zullen de beschikbare middelen uiteraard aanwenden om een zo groot mogelijke return te krijgen.

Aangezien onze kunststeden een groot potentieel hebben, wordt momenteel een kunststedenactieplan opgesteld. Ik hoop dat dit plan tegen september of oktober 2006 klaar zal zijn. Inzake de wetenschappelijke ondersteuning wordt alvast goed werk geleverd. Het plan zal degelijk onderbouwd zijn. We werken volledig in samenspraak met de kunststeden, die natuurlijk ook hun eigen promotie zullen blijven

voeren. We zullen proberen om in het buitenland een sterk merk naar voren te brengen. We mogen hier gerust trots op zijn. Ik daag iedereen uit een markt te vinden als de Grote Markt in Brussel. Aangezien we dit zicht gewoon zijn, lopen we er gewoon langs. Het gaat hier nochtans om een pareltje dat we te weinig promoten. Daarnaast moet een kwalitatief onderzoek de vakantiemotivaties van de Duitsers en het imago van Vlaanderen als toeristische bestemming onderzoeken.

In het Limburgplan is een speciaal onderdeel opgenomen met betrekking tot de promotie in Duitsland. Limburg is een groene regio met veel vakantiegangers en vertegenwoordigt 46 percent van het groene toerisme in Vlaanderen. Het aantal Duitse toeristen in Limburg loopt evenwel terug. Het provinciebestuur wil een bijzondere campagne op poten zetten. In het kader van het Limburgplan zal de Vlaamse Regering hiervoor op zijn beurt een aardig bedrag uittrekken.

Voor de daling van het aantal Britse toeristen wordt in 'Toerisme in cijfers 2004' naar het International Passenger Survey (afgekort IPS) verwezen. Toerisme Vlaanderen vindt dit document een betere indicator dan de statistieken van het NIS. In het IPS zijn alvast meer gegevens opgenomen.

Uit het IPS blijkt dat het aantal buitenlandse overnachtingen van Britten in 2004 met 4,5 percent is toegenomen. Het aantal overnachtingen van Britten in België is in 2004 met 4 percent gestegen. Ik heb geen aparte cijfers voor Vlaanderen. Indien we dit met onze voornaamste concurrenten vergelijken, blijkt dat Nederland een daling met 3,4 percent heeft gekend, dat het aantal Britse overnachtingen in Frankrijk met 5 percent is gedaald en dat Duitsland tegelijkertijd een stijging met 2,5 percent heeft gekend. Binnen Europa vormt een achteruitgang met 1,6 percent het gemiddelde. Op basis van het IPS blijkt België als een van de beste landen in Europa te presteren.

Uit de onderverdeling van het aantal Britse bezoeken aan België volgens motief blijkt dat vakantie met 43,1 percent het belangrijkste motief vormt. Het zakelijke motief volgt met 28 percent. Beide motieven hebben in 2004 evenwel terrein moeten prijsgeven aan motieven als 'bezoek aan familie of vrienden' en 'andere'. Deze laatste categorie vertegenwoordigt een aanzienlijk percentage.

Het NIS neemt deze motieven niet in de eigen bevraging op. Dat is een belangrijke reden waarom de

cijfers van het IPS en van het NIS verschillen verto-
nen.

De kust heeft in 2004 een terugval gekend van 11
percent. De drie voorgaande jaren is het aantal
overnachtingen telkens op ongeveer hetzelfde peil
gebleven. De kunststeden hebben in 2004 een daling
gekend van 8 percent. De eerste tekenen van de
daling van de kunststeden zijn reeds in 2001 opge-
merkt.

Economische motieven spelen hierbij zeker een rol.
Dankzij de zeer gunstige wisselkoers van het Britse
pond heeft de Britse markt tot 2001 een enorme ople-
ving gekend. Door de evolutie van de wisselkoersen is
Vlaanderen ondertussen een minder gunstige vakant-
iebestemming geworden. Vlaanderen was vroe-
ger uiterst goedkoop en is nu een stuk duurder. De
opkomst van de Chunnel en van de low cost carriers
maakten het de Britten mogelijk om goedkoop naar
Vlaanderen te komen. Het pond heeft in 2001 even-
wel zijn hoogtepunt bereikt en heeft sindsdien ten
opzichte van de euro aan waarde verloren. Dit maakt
een vakantie in Vlaanderen duurder voor de Britten.
De cijfers weerspiegelen deze economische evolutie.
Uit de cijfers van het IPS blijkt dat Vlaanderen bij de
Britse toeristen beter scoort dan het Europese gemid-
delde. We kunnen deze resultaten voorleggen dankzij
de inspanningen van Toerisme Vlaanderen en in het
bijzonder van het buitenlandkantoor in Londen.

Toerisme Vlaanderen stelt momenteel een nieuw
marketingplan op voor het buitenland. Dit plan
moet duidelijk maken met welke producten we op
welke markten aanwezig willen zijn. Voor de Brit-
ten zijn onze kunststeden veruit het belangrijkste
toeristische product. Maar liefst twee derden van de
Britse overnachtingen situeert zich in een van onze
kunststeden. Aangezien onze kunststeden nog steeds
een groot potentieel hebben, wordt momenteel een
kunststedenactieplan opgesteld. Dit actieplan moet
de toeristische ontwikkeling en de promotie van
onze belangrijkste toeristische troef op deze markt
verder ontwikkelen. Er loopt op de Engelse markt
tevens een kwalitatief onderzoek naar de motivaties
van Britse toeristen en naar de perceptie van Vlaan-
deren als vakantiebestemming. Tot slot zal Toerisme
Vlaanderen in april een gloednieuwe, specifiek op de
Britse markt gerichte website lanceren.

De markt van de Luxemburgse, de Zweedse, de
Deense, de Portugese, de Italiaanse en de Oosten-
rijkse toeristen vertoont in 2004 een achteruitgang.

Deze markt vormt slechts een klein deel van het
totale aantal overnachtingen in Vlaanderen. Door
het beperkte aantal overnachtingen worden kleine
schommelingen onmiddellijk als sterke percentuele
dalingen of stijgingen in de cijfers weerspiegeld. Om
die reden is het beter deze markt op een langere ter-
mijn te bekijken. Helaas blijkt uit het beschikbare cij-
fermateriaal dat zich ook op de langere termijn een
negatieve evolutie voordoet. De omvang van deze
negatieve evolutie is evenwel beperkt.

Uit de cijfers van het NIS blijkt duidelijk dat de
meeste overnachtingen van deze groepen zich in
onze kunststeden situeren. Factoren als de globalise-
ring en de low-cost airlines bieden deze toeristen de
kans te kiezen uit een brede waaier van steden. Onze
Vlaamse kunststeden zijn bijgevolg aan een steeds
grotere concurrentie onderhevig.

Welke stappen zullen we zetten? Hetzelfde antwoord
geldt: ik verwijs naar het nieuwe marketingplan. Ook
voor deze markten zijn onze kunststeden de trekkers.
We zullen het kunststedenactieplan terdege uitwer-
ken.

De zakentoeurist die naar Vlaanderen komt, bepaalt
in eerste instantie niet zelf zijn bestemming. Hij komt
naar hier omwille van het congres of de meeting die
hier plaatsvindt of omdat bepaalde activiteiten sterk
verbonden zijn met een bedrijf dat hij moet bezoeken
of waar hij besprekingen moeten voeren.

Toerisme Vlaanderen heeft vorig jaar een uitgebreid
onderzoek gedaan naar de MICE-sector. (micro-
economics for profit and non-profitsector, afgekort
MICE). Daaruit blijkt dat 40 percent van de congres-
en meetingtoeristen wenst te logeren in een driester-
renhotel en 52 procent in een vier- of vijfsterrenhotel.
Het aanbod voor deze logiesvorm is aan de kust te
beperkt en dat is veeleer een negatieve factor.

Het onderzoek heeft ook gepeild naar de redenen
waarom een bedrijf of organisatie kiest voor een
bepaalde bestemming. De voornaamste redenen zijn:
centrale ligging en bereikbaarheid, vroegere positieve
ervaringen, eigenschappen van de logies- en de con-
grescentra, en de authentieke, unieke bestemming met
uitstraling. Daarom is er een band met onze kunst-
steden, onze gastronomie, onze gastvrijheid en onze
meertaligheid. Ook voor een zakelijke toerist speelt
het aspect vrije tijd, in de rand van het congres, na
de meeting of discussie, een belangrijke rol. Ook die
beleving is dus van belang. Deze redenen liggen aan

de basis van de vraag waarom vooral de kunststeden in Vlaanderen worden gekozen als bestemming voor meetings en congressen.

We zullen een totaal kunststedenactieplan opstellen waarin ook het MICE-toerisme zal worden opgenomen. Het is evident dat onze buitenlandse campagnes die gericht zijn op het zakentoeurisme, zich niet zullen beperken tot de kunststeden. Ook de kust moet erin worden opgenomen, want als we het MICE-toerisme propageren, moeten we al onze troeven uitspelen.

Wintertoerisme wordt door zeer veel mensen gelijkgeschakeld met skiën of wintersporten. Vlaanderen beschikt uiteraard niet over de geografische eigenschappen om dit toerisme te ontwikkelen. Toch moeten we proberen om ook aan de dalperiodes of schoudermaanden een positieve invulling te geven. We moeten proberen om onze bestemmingen ook in de winter aantrekkelijk te maken. Toerisme is zeer sterk gebonden aan vakantieperiodes en aan het weer. De schoolvakanties bepalen nog steeds in zeer sterke mate wanneer er op vakantie wordt gegaan. Het weer is ook een determinerende factor, want de meeste mensen verkiezen om op vakantie te gaan naar zonnige bestemmingen. Hierdoor zijn de zomermaanden nog steeds de meest gekozen maanden om op vakantie te gaan, ook aan onze kust.

Door gerichte promotie en het ondersteunen van alleweerinfrastuctuur streven wij ernaar om het toerisme zoveel mogelijk te spreiden over het gehele jaar. Momenteel zien we dat er in het schouderseizoen meer vakanties worden genomen dan vroeger. Er is dus al een zekere verschuiving merkbaar. De steden zijn natuurlijk bestemmingen die minder weerafhankelijk zijn dan onze Vlaamse regio's en de kust.

Het zakentoeurisme vormt een segment dat perfect aanvullend kan werken op het recreatieve segment. We hebben daarover een onderzoek gedaan en gedebatteerd. In de toekomst willen we in Vlaanderen het MICE-toerisme sterker promoten.

Gelukkig zijn er ook positieve evoluties. De Nederlandse markt is nog steeds onze belangrijkste markt en heeft tijdens de periode 2000-2004 een stijging gekend van 11 percent. Dat is een heel grote stijging. We hebben nu meer dan 3 miljoen Nederlandse overnachtingen in ons land. België is al geruime tijd de belangrijkste bestemming voor korte vakanties van de Nederlandse toerist. Ook Frankrijk heeft de jongste jaren een zeer sterke groei gekend. Vlaanderen heeft de voorbije 5 jaar een groei gekend van 23 percent in het aantal overnachtingen.

We mogen al deze tendensen zeker niet ontkennen, maar moeten er integendeel rekening mee houden in ons beleid. Gelukkig zijn er ook een aantal positieve tendensen waar te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, collega's, het was zeker niet mijn bedoeling een doembeeld te schetsen. Ik wil enkel voorkomen dat de situatie erger wordt. De heer Loones vindt de situatie niet zo erg, maar de minister gaf toch toe dat er een achteruitgang waarneembaar is. Het is altijd beter om te voorkomen dan om te genezen. We moeten er vooral op toezien dat de situatie niet erger wordt. Het was ook niet mijn bedoeling om een steen te werpen naar de minister, ik wou hem alleen vragen wat er zal gebeuren.

Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u wel degelijk een onderzoek doet naar de motivatie. Hebt u er al zicht op wanneer de resultaten beschikbaar zullen zijn? Het lijkt me een heel interessant onderzoek. U haalt aan dat driesterrenhotels niet volstaan voor zakenmensen. Het heeft inderdaad geen zin een mooi congrescentrum te bouwen als er geen vier- of vijfsterrenaccommodatie in de buurt is. Is het mogelijk incentives te geven zodat wordt voorzien in dergelijke accommodatie? De heer Verstreken merkte terecht op dat een beroepspersoon veel geld uitgeeft per nacht. De rekensom is dan ook gauw gemaakt. Dergelijke accommodatie heeft zeker een return.

Heel wat initiatieven zullen worden genomen om ons land te promoten in het buitenland. Vrijdag heeft de commissie een werkbezoek gebracht aan het Secretariaat-Generaal van de Benelux. Ik heb er gevraagd of er soms samenwerkingsverbanden zijn tussen de drie landen. Bundelen ze de krachten om als één groep naar buiten te treden? Ik kreeg als antwoord dat dat vroeger wel het geval was, maar nu niet meer echt en dat ze met veel enthousiasme de draad weer zouden opnemen als de regering de vraag zou stellen. Ik kan het u en uw federale collega vragen, maar verder reiken mijn mogelijkheden niet. Ik wil er daarom bij u op aandringen om deze kans met beide handen te grijpen en er alle voordeel uit te halen. Ook hier geldt immers de spreuk: eendracht maakt macht.

Ik kijk werkelijk uit naar de incentives. Het klopt dat er positieve trends merkbaar zijn, maar ik meen dat het totaalcijfer vanuit de Europese landen toch is gestrand op min 2,2 percent. Misschien is dat niet zo erg, maar het mag niet nog erger worden.

Ik weet dat u het niet graag hoort, maar naast de kunststeden zijn er ook kleine gemeenten die over de nodige voorzieningen en hotels beschikken en aan de verwachtingen voldoen. Ik doe nog een warme oproep om die gemeenten in de kijker te plaatsen, zeker in verband met het beroepsmatig toerisme, opdat ze een graantje kunnen meepikken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Demeulenaere, u vindt de voornaamste trends terug op pagina 28. Voor de overnachtingen is er sprake van een daling met bijna 2 procent voor België en met 1,9 procent voor Vlaanderen. Het aantal aankomsten stijgt met 1,3 procent in Vlaanderen. Dat is beter dan Brussel met min 0,4 procent en dan Wallonië met min 0,1 procent. Ze geven de tendens weer die ik al herhaaldelijk heb geschetst in beleidsnota's en andere documenten: men gaat meer op vakantie, maar voor een kortere periode. Ook in de eigen vriendenkring merken we dat de tijd van één lange zomervakantie voorbij is. Het gevolg van de kortere vakanties is dat er minder overnachtingen zijn.

Er lopen vier onderzoeken naar motivatie. Het onderzoek over Nederland zal in de eerste jaarhelft van 2006 klaar zijn. De onderzoeken over Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk moeten tegen het einde van dit jaar of het begin van volgend jaar zijn afgerond. Ik kan er geen precieze datum op plakken, veel hangt af van de werkzaamheden van het steunpunt.

Over de problematiek van de hotels heb ik al herhaaldelijk aangehaald dat toerisme economie is. Ik zeg dat dagelijks, ook in de regering en het parlement. Een van de problemen voor het toerisme is een gebrek aan ruimte. Dat geldt op alle vlakken: voor het plattelandstoerisme, voor het kampeertoerisme, voor de gastenverblijven en voor de hotels. Er moeten keuzes worden gemaakt, ook aan de kust. In de eerste plaats zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de ruimtelijke plannen. Als een gebied als woonzone wordt ingekleurd, komen er geen hotels maar flatgebouwen, want die brengen meer op per vierkante meter. Ik krijg vaak brieven van internationale hotelketens die vragen waar er nog ruimte is om hotels te bouwen. Ruimte voor toerisme is heel belangrijk. Ik werk daar volop aan en neem het op in het nieuwe RSV voor 2007-2020. Terecht besteden we aandacht aan ruimte voor wonen, voor landbouw, voor indu-

strieterreinen, voor groen en dergelijke, maar we moeten zeker ook in ruimte voor toerisme voorzien. Toerisme staat voor een stijgende tewerkstelling en voor 5,6 procent van de tewerkstelling los van de zelfstandige ondernemingen. Het is een groeiende sector, en dus moeten we er ruimte voor creëren. Ook aan de kust is de inkleuring van de ruimte in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Ik reageer met gemengde gevoelens op uw voorstel om de acties van de Benelux-landen te bundelen. Het heeft al heel veel voeten in de aarde om de Vlaamse kunststeden gezamenlijke acties te doen ondernemen in het buitenland. Ze beschouwen elkaar immers als concurrenten, en dat zijn ze ook voor een deel. Gezamenlijke pakketten vanuit de Benelux-landen hebben zeker geen zin voor de nabije markten. Op de nabije West-Europese markten zijn Nederland en Luxemburg onze concurrenten. Misschien zou het voor de heel verre markten werken, maar ik merk dat Nederland al een kantoor heeft geopend in China en dat elk land een eigen beleid voert. Misschien kunnen we een gezamenlijk pakket aanbieden aan Indiërs en Chinezen die Europa bezoeken, maar ik vrees dat die mensen meer van Europa zullen willen zien dan alleen de Benelux. Dergelijke Europese reizen worden vaak in grote pakketten gestopt. Ze bevatten veel meer dan alleen de Benelux.

Als we onze kunststeden en Vlaanderen in het buitenland willen promoten, dan moeten we dat op eigen kracht doen. Het zou niet realistisch zijn om Amsterdam, Rotterdam en Luxemburg mee op te nemen in één pakket. Zo'n voorstel zou trouwens niet in goede aarde vallen bij onze kunststeden. Ik sluit niet uit dat het in bepaalde mate kan voor verre markten, maar daar over moet heel goed worden nagedacht. Eén gezamenlijk toeristisch kantoor zal er zeker niet komen, want iedereen stort zich voor de promotie op de Europese en de verre markten. Het is een heel competitieve sector en het is heel moeilijk om naar samenwerking en synergie te streven.

U zegt dat ik uw opmerking over kleinere gemeenten niet graag hoor, maar dat klopt niet. Ik verwijs naar het kerntakendebat. Toerisme Vlaanderen heeft nu eenmaal de buitenlandse promotie als taak, de provincies doen de promotie van de regio's en daarnaast zijn er nog de steden en gemeenten die elk instaan voor het eigen product. Ik wil dat ook zo houden.

We hebben zes kunststeden. Over dat aantal en de criteria kan worden gediscussieerd. In elk geval werd

die beslissing vroeger genomen. Naast Brussel gaat het om onze drie grootste kunststeden Brugge, Gent en Antwerpen, en ook om Leuven en Mechelen. Die producten promoten we in het buitenland. Als we er te breed in gaan, wordt het heel moeilijk. Die zes steden zijn onze trekkers. Ik beweer niet dat er in het kunststedenactieplan geen afgeleiden zullen zijn naar andere steden en naar de groene regio's. We merken immers dat iemand die een stad bezoekt, graag ook een boottochtje maakt of een uitstap met de fiets wil doen in een groene regio. Die combinaties kunnen perfect en sluiten aan bij de veelheid aan toerisme die de toeristen wensen, maar ik herhaal dat de zes kunststeden als trekkers worden gebruikt in het buitenland. Ze houden onze meerwaarde in. We kijken daar niet van af, maar natuurlijk beschikken ook 'kleinere' steden en gemeenten over heel grote troeven. De promotie ervan moet gebeuren door de hele sterke en performante provinciale toeristische diensten, maar we sluiten niet uit dat ze mee worden aangeboden in het kunststedenactieplan als een afgeleid product.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de Verenigde Staten is Nederland heel erg herkenbaar. Nederland promoot zichzelf aan de hand van zijn molens, zijn klompen en zijn tulpen. Wat is ons verkoopproduct? Waar staan wij alleen voor? Het moet iets zijn dat op een foto kan worden gezet en waardoor iedereen weet waarover het gaat. Wat komt er bij ons op de foto: drie kunststeden of Brugge? Waaraan kan men ons herkennen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Smet, we werken aan een 'corporate identity' om Vlaanderen als een geheel te promoten. Dat is belangrijk bij het promoten van export, van landbouw, van buitenlandse handel, van investeringen hier en van toerisme. We zullen ervoor zorgen dat Vlaanderen een herkenbaar beeld heeft.

Dat betekent echter nog niet dat we ook ons beste beeld naar voren zullen schuiven voor het toerisme. Variatie is nodig. In deze commissie kwam onlangs de sterke promotiecampagne 'La Flandre des Irréguliers' in Parijs aan bod. De campagne was erg origineel en heeft ook een prijs gewonnen. In de campagne worden de Vlaamse troeven van de kunststeden gekoppeld aan trendy gegevens zoals de mode in Antwerpen. De campagne heeft heel sterk gescoord.

Men kan nadenken over het werken met een bepaald beeld van Gent, Antwerpen of Brugge, net zoals Parijs de Mona Lisa als trekker gebruikt. Vlaanderen is hiervoor bezig met marketing en beschikt over marketingspecialisten. Voor Gent kan misschien worden overwogen om het Lam Gods te gebruiken, een schitterend werk van wereldklasse. Wij zijn vaak te bescheiden bij het promoten van onze troeven. Voor de drie steden moeten we zeker iets kunnen vinden. We moeten daarbij doorgedreven werken, in wisselende vormen en op een moderne en speelse manier. De brochure 'La Flandre des Irréguliers' is een prachtige manier om de aandacht te trekken. We hebben de brochure voorgesteld in Parijs, in aanwezigheid van de Franse televisie, Franse dagbladen, Franse weekbladen en de gespecialiseerde pers. De brochure kende een grote weerklank en er was een stijging merkbaar van het aantal toeristen. De marketing is heel professioneel verlopen.

U hebt in elk geval een punt, ik werk eraan. Onlangs had ik het er in een gesprek nog over dat we een beeld moeten hebben voor Gent, Antwerpen en Brugge dat op den duur wereldwijd een trekker wordt. Natuurlijk is het evident dat de mensen niet alleen naar een stad komen voor een trekker, maar dat ze een geheel willen. Dat blijft ons product bij uitstek.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de minister ten opzichte van de schending van de mensenrechten van de zogenaamde 'Cuban Five'

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 14 februari 2006 wordt de zaak van de 'Cuban Five' voor het hof van beroep in Atlanta heropend. Vijf Cubanen zitten al zeven en een half jaar gevangen in de Verenigde Staten. Hun 'misdrijf' bestond uit het infiltreren in anti-Cubaanse terroristische netwerken in Miami.

Het is ironisch dat mensen die anti-terroristische activiteiten ontplooiën, onrechtmatig gevangen worden gezet in de VS en er veroordeeld worden. Dat gebeurt in het land dat er prat op gaat de strijd tegen

het terrorisme te voeren. Drie van de vijf kregen in 2001 levenslang voor een daad die alleen terrorisme wou voorkomen.

Het hof van beroep in Atlanta verklaarde op 9 augustus 2005 dat het proces tegen de vijf dat in Miami had plaatsgevonden, ongeldig was omwille van de sterke anti-Cubaanse lobby in Miami. Van een eerlijk proces was geen sprake. Ook was er een gebrek aan bewijzen en werden er tijdens de gerechtelijke procedure grove fouten gemaakt waardoor juridische en politieke motieven door elkaar werden gehaald.

De vrijlating van de vijf, op basis van de uitspraak van 9 augustus, werd door het Amerikaanse openbaar ministerie niet uitgevoerd, ondanks een scherpe veroordeling in een rapport van de Commissie voor de Rechten van de Mens van de VN en het herhaaldelijk aandringen van Amnesty International.

De zaak van de ‘Cuban Five’ is nog relatief onbekend. Toch gaat het om een grove schending van de mensenrechten. Ik ben van oordeel dat alleen sterke internationale aandacht, solidariteit en voldoende druk vanuit het buitenland kunnen zorgen voor een rechtvaardige oplossing.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de situatie van de Cuban Five? Wat is uw houding tegenover deze grove schending van de mensenrechten? Ziet u een rol weggelegd voor Vlaanderen om deze mensenrechtenschending mee aan te klagen en een rechtvaardige oplossing na te streven? Zo ja, op welke manier? Kan Vlaanderen hierin het voortouw nemen? Kunt u overleggen met uw federale collega om samen internationale actie te ondernemen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer De Loor, u zet de zaken op hun kop. De Cubanen die in Miami vertoeven en die ijveren voor meer democratie in hun land van herkomst, noemt u terroristen, en de veroordeling van de Cuban Five, die Cubaanse spionnen zijn, noemt u een schending van de mensenrechten. Deze zaak dateert van 1998 toen het FBI een spionagenetwerk in de Verenigde Staten heeft opgerold, dat was geïnfiltrerd in de Cubaanse anti-Castrogroepen in Miami. Het is wellicht op basis van hun informatie dat de Cubaanse luchtmacht in 1996 twee ongewapende burgervliegtuigen heeft kunnen neerschieten van een groep die zich ‘Brothers to the

rescue’ noemt. Die groep had zich tot taak gesteld om Cubaanse vluchtelingen te helpen die de VS over zee trachtten te bereiken. In december 2001 werden de Cuban Five veroordeeld tot zware straffen voor spionage en betrokkenheid bij moord.

In 2005 heeft het hof van beroep dat geannuleerd, omdat het houden van een proces in Miami, waar veel Cubanen wonen, de indruk van partijdigheid kon wekken. Die vijf krijgen dus binnenkort een nieuw proces zoals dat gaat in een rechtsstaat. Ik heb niet de indruk dat gevangenen in Cuba op dezelfde tegemoetkomendheid kunnen rekenen.

Mijnheer de minister, het gaat hier over een rechtsstaat. Ik hoop dat u zich niet geroepen voelt om u vanuit Vlaanderen te bemoeien met de rechtsgang in de VS. Dat zou ik niet opportuun vinden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik heb het rapport van Amnesty International over de staat van de mensenrechten in de wereld in 2004 gelezen. Ik wil de vraag van de heer De Loor verbreden.

In het voorwoord geeft de secretaris-generaal aan dat de situatie van de mensenrechten niet zo goed is. Ze schrijft dat we momenteel een dodelijke combinatie van onverschilligheid en straffeloosheid meemaken. Ze zegt dat een aantal fundamentele rechten werden opgenomen in de millenniumverklaring, maar vreest dat daar niet veel vooruitgang in zal worden geboekt. Ze verwijst ook naar foltering die in verschillende landen toeneemt, de nieuwe definitie daarvan in de VS, de antiterrorismemaatregelen die de vrijheid van veel burgers inperken, de ontgoocheling over het gebrek aan slagkracht van de VN om bijvoorbeeld in Darfur op te treden en de ontgoocheling over de VN-commissie voor mensenrechten die de jongste jaren geen slagkracht meer heeft.

Vanuit die vaststelling heb ik ons Vlaams buitenlands beleid onder de loep genomen. In de beleidsnota valt op dat er nergens expliciet wordt verwezen naar de mensenrechten. Gezien het belang daarvan zou dat toch een rol kunnen spelen in onze bilaterale contacten met bijvoorbeeld de VS, maar ook met andere landen. We zijn meestal maar een kleine partner en staan misschien niet zo sterk in bilaterale contacten.

In de multilaterale contacten staan we wat sterker. We kunnen misschien ons steentje bijdragen op de Europese of multilaterale fora om het thema mensen-

rechten voldoende op de agenda te plaatsen. Daarom wil ik meer aandacht vragen voor mensenrechten, rechtvaardigheid en vrede in het buitenlandse beleid, waar dat mogelijk is. We moeten ons niet beperken tot specifieke gevallen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De zogenoemde Cuban Five werden gearresteerd in juni 1998 op verdenking van spionage en een aantal verwante misdrijven, waaronder intentie tot moord, gepleegd in de Verenigde Staten. Er kwam een uitspraak ten gronde op 8 juni 2001. De veroordeling en toewijzing van de strafmaat gebeurden in december 2001. Ze zijn samen veroordeeld tot 75 jaar gevangenisstraf. De vijf Cubanen brengen als verdediging aan dat ze in Miami leefden en werkten om ultrarechtse terroristische bewegingen op te volgen en zo te voorkomen dat deze bewegingen acties zouden ontwikkelen tegen hun geboorteland, Cuba.

Mensenrechtenorganisaties wijzen op diverse onregelmatigheden in de procesvoering en op het feit dat de vijf na hun arrestatie 17 maanden eenzame opsluiting kregen, wat volgens die organisaties op zich al een schending van de mensenrechten inhoudt. In 2003 werden ze opnieuw in isolatie gezet. Het wordt hen moeilijk gemaakt om hun familie te zien en twee van hen hebben hun echtgenote al 7 jaar niet meer gezien omdat zij geen inreisvisum krijgen voor de Verenigde Staten. Een van hen heeft nog nooit zijn eigen dochtertje van 6 jaar kunnen zien.

Op 7 april 2003 zijn de beschuldigten in beroep gegaan. Op 10 maart 2004 vond de hoorzitting plaats en pas op 9 augustus 2005 besloot het bevoegde hof van beroep om de beslissingen van de rechter in eerste aanleg te verwerpen en de zaak opnieuw aan de rechter voor te leggen. De reden die het hof aangeeft, is dat de voorwaarden voor een eerlijk proces voor de rechtbank in eerste aanleg in Miami niet waren vervuld. Door een tussenkomst van het openbaar ministerie blijven de vijf tijdens de nieuwe behandeling van hun zaak wel aangehouden en in gevangenschap. Mensenrechtenorganisaties vrezen nog een jarenlange procedureslag.

Ik kan en wil me niet uitspreken over de grond van de zaak, aangezien ik niet over alle stukken van het dossier beschik. De behandeling duurt heel lang, de omstandigheden van de opsluiting en het gebrek aan contacten met de familie zijn niet in overeenstem-

ming met de mensenrechten. Door de zaak opnieuw voor de rechter te brengen, wordt hen een nieuwe kans geboden.

Een hof van beroep heeft geoordeeld dat de uitspraak in eerste aanleg is gebeurd met miskenning van hun rechten. Die wil de zaak opnieuw ten gronde behandelen. Vlaanderen moet zich niet inmengen in de rechtsgang in de Verenigde Staten, waar de justitie tot nader order een democratische, onafhankelijke en gelegitimeerde macht is. We moeten daarop geen druk uitoefenen.

Het feit dat het proces door internationale mensenrechtenorganisaties wordt gevolgd, biedt een garantie op naleving van alle elementaire rechten. Dat zal ertoe leiden dat de rechtsgang correct verloopt – dat hoop ik althans.

Mevrouw Poleyn, democratisering, mensenrechten en vrede maken uiteraard deel uit van ons buitenlands beleid. Dat komt tot uiting in al onze projecten in Midden- en Oost-Europa, in onze verdragen en in de samenwerking met Kosovo, waar we de vredesactie van de Balkan steunen. Het loopt ook als een rode draad doorheen onze ontwikkelingssamenwerking, met aandacht voor mensen- en kinderrechten, voor de genderproblemen, enzovoort.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik wil aan de collega's van het Vlaams Belang de raad geven om deze zaak objectief te bekijken als er over mensenrechten wordt gesproken. Als een land van de oorlog tegen het terrorisme zijn handelsmerk maakt, moet het zelf het goede voorbeeld geven. Dan zwijgen we nog over de gevangenis van Guantanamo.

Mijnheer de minister, het is jammer dat u hierin geen internationale verantwoordelijkheid opneemt. De zaak van de Cuban Five is nog relatief onbekend. Ondanks het tenietdoen van de veroordeling blijven die mensen gevangen zitten. Dat is een flagrante schending van de mensenrechten. Alleen verhoogde internationale aandacht, ook van Vlaanderen, kan tot een rechtvaardige oplossing leiden.

De heer Karim Van Overmeire: Er is een eenvoudige manier om uit te zoeken hoe het is gesteld met de kwaliteit van bestuur en de situatie van de mensenrechten in een land: we moeten alleen nagaan hoeveel mensen dat land willen binnenkomen en hoeveel

mensen dat land willen verlaten. Als we dit toepassen op Cuba en op de Verenigde Staten, dan is dat vrij duidelijk.

Iedereen heeft het recht om daar anders over te denken. Indertijd waren er mensen die echt geloofden dat de muur die door het DDR-regime werd gebouwd, diende om het socialisme te beschermen. Ik vrees dat de mensen die dat geloven, in de minderheid zijn. Dat is mijn persoonlijke overtuiging.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer De Loor, het is goed dat dergelijke delicate processen aandachtig worden gevolgd, ook door mensenrechtenorganisaties. Justice should not only be done, but should also be seen to be done'. Belangstelling en transparantie zijn in die zaak erg belangrijk.

Los daarvan is het niet gepast dat we ons als deelstaat zouden mengen in de rechtsgang van een democratisch land. Vlaanderen of België moeten zich ook niet uitspreken over een mogelijke miskenning van rechten in Frankrijk naar aanleiding van het recente pedofilieproces, waarvan heel Frankrijk zegt dat er rechten werden geschonden. We dulden ook niet dat Spanje kritiek heeft op het feit dat onze justitie een aantal Basken niet uitlevert onder de nieuwe uitleveringswet. We moeten die regel respecteren als land.

Niettemin staat het iedereen vrij om daarvoor internationale belangstelling op gang te brengen. In een aantal gevallen van opsluiting door regimes heeft dat al resultaat opgeleverd. Dergelijke actie komt bij uitstek toe aan NGO's, mensenrechtenorganisaties en volksvertegenwoordigers die zich vaak het lot aantrekken van beschuldigden, veroordeelden en opgesloten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de betrokkenheid van Vlaanderen bij de Belgisch-Nederlandse conferentie

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, we hebben het al gehad over deze zaak en toen waren we het roerend met elkaar eens, omdat we

vonden dat het niet kon dat de Vlaamse Regering in 2004 niet werd betrokken bij de conferentie in Den Haag. We waren het er ook over eens dat een volgende conferentie een groter draagvlak moet hebben, met een grotere betrokkenheid van Vlaanderen.

Mijnheer de minister, u had het over een aantal concrete punten zoals de inhoudelijke themabepaling en de afspraken over wie wordt uitgenodigd en het woord voert. U kondigde aan dat u een aantal voorstellen zou laten uitwerken door uw administratie, om op die manier te voorkomen dat een volgende conferentie een herhaling wordt van de vorige niet-succesvolle conferentie. Toen werd alles nogal diplomatiek en protocollair opgevat, waardoor de conferentie weinig inhoudelijke resultaten heeft opgeleverd.

Mijnheer de minister, u zou de grotere betrokkenheid van Vlaanderen ook aankaarten bij federaal minister De Gucht. In eerste instantie zou u hem aanspreken over het principe, later zou u ervoor zorgen dat minister De Gucht de Vlaamse voorstellen zou krijgen. Het is op dit ogenblik niet duidelijk of de Vlaamse voorstellen al werden uitgewerkt door de administratie en wat ze inhouden. Misschien kunt u hier over meer toelichting geven.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 13 november 2005 bevestigde u dat u het onderwerp in februari 2005 hebt aangekaart bij uw federale collega. U herhaalt nogmaals dat u positief staat tegenover een grote betrokkenheid van Vlaanderen bij de conferenties, maar eigenlijk ging u in uw antwoord niet in op mijn eigenlijke vraag of de federale minister van Buitenlandse Zaken er ook zo over denkt. Mijnheer de minister, bestaat hierover al enige duidelijkheid?

Ook mijn vraag of u garanties hebt gekregen dat de Vlaamse Regering voortaan bij de voorbereiding en het verloop van de conferentie zal worden betrokken, hebt u niet beantwoord. U zegt dat u ervan uitgaat dat Vlaanderen ten volle bij het initiatief zal worden betrokken. U denkt dat men niet onder de Vlaamse betrokkenheid uit kan, maar mijn vraag impliceerde of er vanwege de federale regering al formele toezeggingen werden gedaan. Er is toch een nuance mogelijk tussen uw veronderstelling en de concrete toezegging door de federale regering.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik denk dat mijn antwoord op uw schriftelijke vraag eigenlijk voldoende duidelijk was.

Als gevolg van het aanklaarten van deze problematiek op federaal niveau, is er op dit ogenblik al overleg tussen mijn administratie en het kabinet van de federale minister van Buitenlandse Zaken, met het oog op de voorbereiding. Dat werd niet geformaliseerd in een brief, maar het overleg is aan de gang. De gesprekken zijn op dit ogenblik nog niet op kruissnelheid, omdat de aandacht nu eerst gaat naar de voorbereiding van het staatsbezoek van de Nederlandse koningin, dat zou plaatsvinden van 20 tot 22 juni.

De administratie die de gesprekken voert, gaat ervan uit dat de voorbereiding van de Belgisch-Nederlandse conferentie pas op kruissnelheid zal komen na het staatsbezoek, wat geen enkel probleem is voor de timing.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, werd al een exacte datum bepaald voor de conferentie? Hebt u al een idee welke thema's er zullen worden behandeld? Of zit alles nog in een voorbereidende fase?

Minister Geert Bourgeois: Ik kan geen exacte datum geven en zelfs geen periode waarin de conferentie zal plaatsvinden, want alles zit nog in een voorbereidende fase. Er werd nog niet concreet gewerkt rond thema's en data.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Maar de betrokkenheid is er wel degelijk.

Minister Geert Bourgeois: De betrokkenheid is er, aangezien zowel onze administratie als het kabinet van de federale minister van Buitenlandse Zaken bij de voorbereidingen betrokken zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
